

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԸՆԴԴԻՄԱԽՈՍԻ ԿԱՐԾԻՔ

ԱՆԻ Գարեգինի Ներսեսյանի՝

«Նիլ Սայմոնի կատակերգությունների ժանրային և թեմատիկ առանձնահատկությունները»

թեմայով առենախոսության մասին

Ճ.01.07 – «Արտասահմանյան գրականություն» մասնագիտությամբ
բանասիրական գիտությունների թեկնածուի գիտական աստիճանի համար

Առենախոսությունը նվիրված է ամերիկյան ժամանակակից դրամատուրգիայի ակադմիոր
ներկայացուցչի՝ Նիլ Սայմոնը ստեղծագործական ժառանգության համապարփակ
ուսումնասիրմանը, առաջին հերթին՝ ազգային ինֆնության, ֆաղափացիական արժեհամակարգի և
ամերիկյան հասարակության սոցիալ-մեակուրային պատկերացումների արտացոլմանը նրա
դրամատուրգիական գործերում:

Ներկայացված աշխատանքը հիմնավորված լիորձ է՝ վերլուծելու Ն.Սայմոնի բեմագրական
գործերը ոչ միայն գեղարվեստական, այլև զաղափարական տեսանկյունից:

Առենախոսության արդիականությունը պայմանավորված է ինչպես ամերիկացի դրամատուրգի
արվեստի մեծ տարածվածությամբ և ազդեցությամբ ժամանակակից ամերիկյան և համաշխարհային
թատրոնում, այնպես էլ ազգային ինֆնության խնդրի մշտական ընդգրկմամբ՝ ժամանակակից
գրականագիտական և թատերագիտական ուսումնասիրություններում:

Աշխատանքի գիտական նորույթն արտահայտվում է մի փանի շերտերում. առենածուը
անդրադառնում է ոչ միայն Սայմոնի ստեղծագործական վարպետության
առանձնահատկություններին, այլև դրանց մեջ գետեղված սոցիալ-հոգեբանական և ազգաբանական
միտումներին՝ բացահայտելով գրողի տեսակետը ժամանակակից մարդու, ընտանիքի, մեակուրային
փոփոխությունների և ազգային պատկանելիության վերաբերյալ:

Առենախոսությունը բաղկացած է ներածությունից, երեք գլուխներից, եզրակացությունից և
օգտագործված գրականության ցանկից:

Առաջին գլուխում - ՆԻԼ ՍԱՅՄՈՆԻ ԴՐԱՄԱՏՈՒՐԳԻԱՅԻ ԿԱՅԱՑՈՒՄԸ ՀՐԵԱ-
ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՏԵՔՍՏՈՒՄ - ներկայացված է գրողի

ստեղծագործական ուղին, ազդեցությունները, ինչպես նաև ամերիկյան քաղաքների էվոլյուցիան՝ համատեմատում դնելով Ն.Սայմընի դրամատուրգիայի ձևավորման գործոնները:

Երկրորդ գլուխը - ԵՐԳԻԾԱՆՔԻ ԿՈՆՑԵՊՏՈՒԱԼ ԵՎ ԺԱՆՐԱԹԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՐԳԻԱԿԱՆ ՆԻՆՆԱԾՄՈՆԻ ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԻԵՍՆԵՐԻՄ - կենտրոնացնում է հեղինակի հերոսների հոգեբանական դիմանկարների վրա՝ վերլուծելով նրանց վարքագիծը, ներաճարհը, սոցիալ-մոլորակային միջավայրը և փոխհարաբերությունները: Ներկայացվում է Ն.Սայմընի յուրահատուկ հումորային ձևավորումը որպես սոցիալական քննադատության գործիք:

Երրորդ՝ վերջին, գլուխում, որը վերնագրված է ՀՐԵԱ-ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ ԱՐԾԱՐԾՎՈՂ ԻՆՔՆՈՒԹՅԱՆ ՈՒ ՓՆՏՐՏՈՒՔԻ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆԻՆՆԱԾՄՈՆԻ ՊԻԵՍՆԵՐԻ ԿԵՐՊԱՐՆԵՐԻ ՎՐԱ, խորությամբ վերլուծվում են ազգային ինֆնության, մշակութային ինտելեկտի և ընտանիքի դերը Ն.Սայմընի ստեղծագործություններում՝ շեշտադրվելով ամերիկյան հրեաների ինֆնության խնդիրը, ինչպես նաև կեցության բովանդակային ու բարոյագիտական հարցերը:

Ատենախոսության առավելություններն են՝

- թեմայի արդիականության հիմնավորումը,
- ընտրված գիտական մեթոդաբանության համակարգված կիրառումը,
- հետազոտության տրամաբանականությունը և կառուցվածքը,
- Նիլ Սայմընի ստեղծագործական ժառանգության բազմաբնույթ մեկնաբանությունը:

Դրվատելի է նաև այն հանգամանքը, որ հեղինակն ուսումնասիրության ընթացքում լայնորեն օգտագործում է ինչպես սկզբնաղբյուրային նյութեր (բեմադրություններ, հարցազրույցներ), այնպես էլ ժամանակակից գրականագիտական վերլուծություններ:

Դրա հետ մեկտեղ ցանկանում ենք ներկայացնել մի քանի դիտարկում, որոնք կարող են օգտակար լինել հետագա գիտական գործունեության ընթացքում.

1. Ցանկալի կլիներ, որ ատենախոսն առանձին ենթաբաժնում ներկայացներ Սայմընի գեղարվեստական լեզվի մանրամասն քննությունը՝ ուշադրություն դարձնելով հատկապես հումորի լեզվական կառուցվածքին:

2. Հնարավոր էր ավելացնել համեմատական վերլուծություն Սայմընի և այլ ամերիկացի դրամատուրգների ստեղծագործությունների միջև՝ ընդգծելով գաղափարական ընդհանրությունները և ոճական տարբերությունները:

3. Որոշ հատվածներում ղիտվում է մտերի կրկնություն և եզրահանգումների գուսպ ձևակերպում, ինչը հիմնականում խմբագրական բնույթ ունի և չի նվազեցնում աշխատանքի տրժեքը:

Նշվածը րույլ է տալիս եզրահանգել, որ տվյալ աշխատանքը համապատասխանում է րեկնածուական ատենախոսություններին ներկայացվող հիմնական չափորոշիչներին՝ ղիտական նորույթ, կառուցվածքային ամբողջականություն, հիմնավորված եզրակացություններ և ղիտական արժեքորման տեսանկյունից արժեքավոր հետևություններ:

Հաշվի առնելույ վերը ռարաղրվածը՝ առաջարկում ենք միջնորդել ՀՀ ԲԿԳԿ 066 «Արտասահմանյան գրականություն» մասնագիտական խորհրդին՝ Անի Գարեգինի Ներսեսյանին՝ «Նիլ Սայմոնի կատակերգությունների ժանրային և րենժտիկ առանձնահատկությունները» րենալույ

ժ.01.07 մասնագիտությամբ ատենախոսության համար ռնորիել րանասիրական ղիտությունների րեկնածուի ղիտական աստիճան:

Պաշտոնական ընղղիմախոս

Հայ-ռուսական համալսարանի

ղիտական քարտուղար

Բ. Վրէլինե Թումանյան

Պրոֆ. Մասաբաբովա